

JPF 2012/132

Gerechtshof Arnhem

14 juni 2012, 200.096.573; LJN BX2137.

(mr. Prakke-Nieuwenhuizen

mr. Van Loo

mr. Verheugt)

[Verzoekster] te [woonplaats],
verzoekster in hoger beroep,
verder te noemen: de vrouw,
advocaat: voorheen mr. A.M. Schotte te Driebergen, thans mr. K. Mohassel Zadeh,
en

[verweerder] te [woonplaats],
verweerder in hoger beroep,
verder te noemen: de man,
advocaat: mr. K. Schepers te Amersfoort.

IPR-echtscheiding, Toepasselijk recht, Nauwste band

[WCE - 1]

» **Samenvatting**

De man en de vrouw hebben beiden zowel de Nederlandse als de Iraanse nationaliteit. Partijen zijn op 7 augustus 1987 te Iran met elkaar gehuwd. Bij de bestreden beschikking van de Rechtbank Utrecht van 3 augustus 2011 heeft de rechtbank de echtscheiding tussen hen uitgesproken. De man heeft gekozen voor toepassing van Nederlands recht op het echtscheidingsverzoek. De vrouw heeft die keuze in hoger beroep betwist. Zij stelt in haar eerste grief dat beide partijen de Iraanse nationaliteit hebben en nog steeds een hechte band hebben met de Iraanse samenleving. Het hof overweegt dat het toepasselijk recht op grond van de Wet conflictenrecht echtscheiding dient te worden bepaald op grond van art. 270 Overgangswet Nieuw Burgerlijk Wetboek nu het echtscheidingsverzoek voor 1 januari 2012 is ingediend. Daarom is oud recht op dit verzoek van toepassing.

Het hof bepaalt dat nu beide partijen gedurende vele jaren in Nederland wonen en hun sociale en werkzame leven in Nederland hebben, zij de sterkste band met Nederland hebben. Dit betekent dat Nederlands recht op de echtscheiding van toepassing is.

Het hof bekrachtigt de beschikking van de Rechtbank Utrecht.

[beslissing/besluit](#)

» **Uitspraak**

1. Het geding in eerste aanleg

(...; red.)

2. Het geding in hoger beroep

(...; red.)

3. De vaststaande feiten

- 3.1. De vrouw en de man hebben beiden zowel de Nederlandse als de Iraanse nationaliteit.
- 3.2. Partijen zijn op 7 augustus 1987 te Iran met elkaar gehuwd. Bij de bestreden beschikking heeft de rechtbank echtscheiding tussen hen uitgesproken.
- 3.3. Bij de bestreden beschikking heeft de rechtbank voorts voor zover hier van belang het verzoek van de vrouw tot vaststelling van een bijdrage van de man in de kosten van haar levensonderhoud afgewezen wegens gebrek aan behoefte van de vrouw en bepaald dat de afwikkeling van het huwelijksvermogensregime van partijen (inclusief de bruidsschat of bruidsgave) wordt afgesplitst en pro forma aangehouden.

4. De motivering van de beslissing

- 4.1. In geschil zijn de echtscheiding en de afwijzing van het verzoek van de vrouw tot vaststelling van een bijdrage van de man in de kosten van haar levensonderhoud.
- 4.2. De man heeft gekozen voor toepassing van Nederlands recht op het echtscheidingsverzoek. De vrouw heeft die keuze in hoger beroep betwist. Zij stelt in haar eerste grief dat beide partijen de Iraanse nationaliteit hebben en nog steeds een hechte band hebben met de Iraanse samenleving.

Het hof overweegt als volgt. Het toepasselijke recht dient op grond van artikel 270 Overgangswet nieuw Burgerlijk Wetboek te worden beoordeeld aan de hand van de Wet van 25 maart 1981 (Stb. 166) houdende regeling van het conflictenrecht inzake uitbreiding van het huwelijk en scheiding van tafel en bed en de erkenning daarvan, nu het verzoekschrift tot echtscheiding is ingediend vóór 1 januari 2012. Ingevolge artikel 1 lid 1 sub a van die wet dient, indien partijen een gemeenschappelijke nationaal recht hebben, het recht van dat land te worden toegepast. Artikel 1 lid 3 bepaalt dat, indien een partij de nationaliteit van meer dan één land bezit, als zijn nationale recht geldt het recht van dat land waarvan hij de nationaliteit bezit, waarmede hij alle omstandigheden in aanmerking genomen de sterkste band heeft. De vrouw heeft haar stelling dat zij en de man nog steeds een hechte band hebben met de Iraanse maatschappij onvoldoende onderbouwd. Gebleken is dat de man sinds 1994 in Nederland woont en de vrouw sinds 1995. Beiden spreken de Nederlandse taal goed en zijn werkzaam in Nederland. Nu in het onderhavige geval beide partijen gedurende vele jaren in Nederland wonen en hun sociale en werkzame leven in Nederland hebben, hebben zij de sterkste band met Nederland. Feiten of omstandigheden waaruit volgt dat de partijen of een van hen een sterkere band met Iran hebben, zijn gesteld noch gebleken. Dit betekent dat Nederlands recht op de echtscheiding en de nevenvoorzieningen van toepassing is.

4.3. De vrouw stelt in haar tweede grief dat het huwelijk van partijen niet duurzaam is ontworcht zodat de rechtbank ten onrechte echtscheiding heeft uitgesproken tussen partijen. Het hof overweegt als volgt. Gebleken is ter terechtzitting in hoger beroep dat de man reeds in 2005 de samenwoning met de vrouw heeft verbroken en een verzoek tot echtscheiding heeft opgesteld. De vrouw was van dat verzoek op de hoogte. De man is vervolgens teruggekomen op dit verzoek en in het kader van een poging tot verzoening weer bij de vrouw ingetrokken. Gebleken is dat partijen sinds de zomer van 2010 (opnieuw) niet meer samen wonen en dat er sindsdien geen herstel van de echtelijke verhoudingen is opgetreden. De vrouw stelt weliswaar dat zij nog een verzoeningspoging wil doen, maar de man heeft ter terechtzitting uitdrukkelijk te kennen gegeven dat hij zich niet wenst te herenigen met de vrouw en dat hij volhardt in zijn wens om te scheiden. Alle omstandigheden in onderlinge samenhang bezien komt het hof tot het oordeel dat, wat daarvan de oorzaak ook mag zijn, voldoende aannemelijk is gemaakt dat het huwelijk van partijen duurzaam is ontworcht in de zin van artikel 1:151 BW. Het hof zal daarom de grief van de vrouw passeren en de bij de bestreden beschikking uitgesproken echtscheiding bekrachtigen.

4.4. De vrouw heeft ter mondelinge behandeling haar verzoek om een bijdrage van de man in de kosten van haar levensonderhoud ingetrokken en aldus haar derde grief niet handhaaft. Het hof zal het

verzoek in hoger beroep van de vrouw met betrekking tot partneralimentatie dan ook afwijzen.

4.5. De vrouw verzoekt om, indien het hof de bestreden beschikking ten aanzien van de echtscheiding bekrachtigt, de onderhavige zaak in verband met de afwikkeling van het tussen hen geldende huwelijksvermogensregime terug te wijzen naar de rechtbank. Het hof overweegt dat ten aanzien van de afwikkeling van het tussen partijen geldende huwelijksvermogensregime thans een afgesplitste procedure bij de rechtbank aanhangig is. Nu het onderhavige hoger beroep niet de afgesplitste procedure over de afwikkeling van het huwelijksvermogensregime betreft, kan het hof deze zaak ook niet terugwijzen naar de rechtbank.

5. De slotsom

5.1. Op grond van hetgeen hiervoor is overwogen dient het hof de bestreden beschikking, voor zover aan zijn oordeel onderworpen, te bekrachtigen.

5.2. Het hof zal de proceskosten in hoger beroep compenseren, nu partijen gewezen echtgenoten zijn.

6. De beslissing

Het hof, beschikkende in hoger beroep:

bekrachtigt de beschikking van de rechtbank Utrecht van 3 augustus 2011, voor zover aan het oordeel van het hof onderworpen;

compenseert de kosten van het geding in hoger beroep in die zin, dat elke partij de eigen kosten draagt;

wijst het meer of anders verzochte af.

» Noot

In deze uitspraak heeft het hof het toepasselijk recht op een echtscheidingsverzoek op de Wet conflictenrecht echtscheiding (Wce) moeten baseren. De befaamde verwijzingsladder van art. 1 Wce behoort echter nu tot het verleden. Sinds 1 januari 2012 zijn de regels vervangen door die van Afdeling 4 van Titel 4 van Boek 10 BW. Maar wat is het verschil? Het gebied van de echtscheiding is één van de meest gewijzigde onderwerpen van de codificatie van het IPR. Dat is wellicht niet geheel verbazingwekkend gezien het feit dat de Wet conflictenrecht echtscheiding de allereerste deelcodificatie was.

Wellicht de belangrijkste verandering door de invoering van Boek 10 BW voor de familierechtjurist, is dat de regels met betrekking tot de verwijzingsladder voor het bepalen van het toepasselijk recht op een echtscheiding veranderd zijn. De conflictregeling was voorheen te vinden in art. 1 Wce en dit was sedert vele jaren een heftig punt van discussie. Velen hadden gemerkt dat de getrapte verwijzingsladder tot veel complicaties in de praktijk leidde, vooral met betrekking tot het vaststellen van de werkelijke maatschappelijke banden van partijen in het kader van de effectiviteits- c.q. realiteitstoets. Zoals in de onderhavige casus, hebben vier verschillende rechters zich gebogen over de vraag of partijen nauwer verbonden waren met Iran of Nederland.

In Boek 10 BW is afstand van deze verwijzingsladder genomen en een praktische hoofdregel daarvoor in de plaats gekomen. De vraag of en zo ja, op welke gronden ontbinding van het huwelijk of scheiding van tafel en bed kan worden uitgesproken, wordt krachtens art. 10:56 lid 1 BW bepaald door Nederlands recht. Dit betekent dat de Nederlandse rechter het Nederlandse interne recht zal toepassen ongeacht de gewone verblijfplaats of nationaliteit van de partijen (zie bijvoorbeeld F. Ibili,

‘Boek 10 (IPR): echtscheiding (art. 10:54 t/m 59 BW)’, *WPNR* 2010 (6838), par. 3).

De toepassing van het Nederlandse interne recht in *alle* gevallen kan echter ook op problemen stuiten. Juist voor sommige mensen kan de toepassing van het Nederlands recht tot problemen leiden bij de erkenning van de echtscheiding in het buitenland. Dit probleem speelt alleen in situaties wanneer er geen verordenings- of verdragsregeling geldt inzake de erkenning van de echtscheiding. Met het oog op de mogelijke erkenningsproblemen, biedt art. 10:56 lid 2 BW partijen de mogelijkheid om een gemeenschappelijk nationaal recht te kiezen en hierdoor de toepassing van de *lex fori* uit te sluiten. Hierbij vindt er noch een effectiviteitstoets noch een realiteitstoets plaats (*Kamerstukken II* 2009-2010, 32137, nr. 3, p. 43).

Maar zou het antwoord in de onderhavige casus anders zijn onder Boek 10 BW dan onder de Wce? Het antwoord is waarschijnlijk nee. Het verschil ligt in het feit dat de partijen geen keuze voor het Nederlands recht zouden hoeven maken. Nederlands recht zou automatisch van toepassing zijn, tenzij de partijen hiervan willen afwijken en zij een gemeenschappelijke nationaliteit bezitten.

De invoering van Afdeling 4, Titel 2, Boek 10 BW leidt mijns inziens tot een prettig hanteerbare IPR-regeling in echtscheidingszaken. Waarschijnlijk tot opluchting van vele advocaten en notarissen!

I. Curry-Sumner,